

Можна виділити три категорії студентів-заочників: працюючи за спеціальністю, працюючи не за спеціальністю і тимчасово не працюючи. Для працюючих за спеціальністю або на підприємствах слід розробляти методичні матеріали з виконання практичних завдань і вивчення теоретичних питань дисциплін з використанням фактичних матеріалів підприємства. Для студентів, які не працюють або є індивідуальними підприємцями, працюють на невеликих приватних об'єктах торгівлі, послуг необхідно скласти конкретні завдання з прикладами та методикою вирішення завдань з різних тем.

Встановлюється обсяг, форма звітності і контролю якості самостійної роботи. Контроль здійснюється за рахунок годин індивідуальної роботи із студентами. Він може включати перевірку конспектів певних розділів підручника, тестування (в т. ч. через електронні дані), прийом задач тощо, що дасть змогу об'єктивно оцінити рівень поточної успішності в балах, які враховуються при підсумковому контролі.

4. Одним із суттєвих недоліків, які ускладнюють планування кафедрами і виконання студентами планів самостійної роботи є постійне збільшення кількості і дроблення навчальних дисциплін. Навіть на денній формі навчання майже третина дисциплін бакалаврського рівня підготовки мають обсяг 1—1,5 кредити (іноді менше 1,0 кредиту); з окремих дисциплін не видані підручники. Ця проблема не може бути вирішена самостійно в інституті, оскільки вимагає перегляду та удосконалення діючих навчальних планів, ліквідації дроблення та дублювання тематики навчальних програм, в яких одні і такі самі теми повторюються в різних економічних дисциплінах.

5. Вдосконалення системи контролю якості знань студентів, що навчаються без відриву від виробництва, активізація самостійної їх роботи і її методичне забезпечення дадуть можливість підвищити рівень якості підготовки фахівців у відповідності з вимогами державних стандартів — освітньо-професійних програм і освітньо-кваліфікаційних характеристик.

Т. Ф. Гордєєва, канд. екон. наук,
доцент кафедри міжнародного менеджменту

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ

І ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Великий обсяг матеріалу, який повинні засвоїти студенти та повинен перевірити викладач протягом двох академічних годин, вимагає оптимізації цього процесу. А система оцінювання має заохочувати студентів до набуття знань.

Вивчення дисципліни потребує, як правило, запам'ятовування великого обсягу загальнотеоретичного матеріалу (сукупності базових понять) та інформації прикладного характеру (конкретних фактів). Щоб цей процес був ефективнішим доцільно залучення всіх студентів до активної роботи в процесі вивчення дисципліни шляхом використання різних способів організації проведення практичних занять і самостійної роботи студентів, перевірки знань і способів їх оцінювання. При цьому можливі такі варіанти:

1. Перевірка знання матеріалу теми, базових понять та визначень забезпечується шляхом виконання тестових завдань.

2. Вміння аналізувати, оцінювати, порівнювати, робити висновки, прогнозувати, виявляти проблеми і відшукувати шляхи їх подолання набувається та перевіряється в процесі обговорення проблемних питань на практичних заняттях.

3. Вміння творчо застосовувати теоретичні знання в конкретній практичній ситуації опрацьовується в процесі виконання індивідуальних самостійних завдань з наступною презентацією і обговоренням основних концепцій на семінарському занятті.

Робота в великих групах та великий обсяг матеріалу ускладнюють можливість контролю та оцінки діяльності кожного студента. В таких умовах доцільно проведення тестового контролю знань за кожною темою курсу, що сприятиме регулярній підготовці студентів до практичних занять. Зокрема, за допомогою тестування може бути перевірена та частина матеріалу курсу, що відведена на самостійне вивчення. За таких умов практичні заняття по темі повинні складатися з трьох частин: перша (30 % часу) — тестування, друга (40 % часу) — обговорення проблемних та дискусійних питань, третя (30 % часу) — презентація 2—3 індивідуальних самостійних робіт (графік презентації розробляється заздалегідь). Як варіант, для перевірки індивідуальних самостійних робіт можливо відведення окремих практичних занять. Несвочасне виконання індивідуальних самостійних робіт повинно каратися «штрафом» — втратою певної кількості балів (залежно від терміну запізнення здачі завдання — чим більше запізнення, тим більший «штраф»).

Тестування — важлива складова навчального процесу. Крім суто контрольної функції, тести можуть використовуватись в опануванні, засвоєнні та перевірці знань студентів, що самостійно вивчають

дисципліну (наприклад, студентів заочної форми навчання). Розв'язання тестів стимулює пізнавальну активність студентів.

Основні критерії оцінювання знань:

- знання основних категорій, понять та об'єктів;
- здатність до інтерпретації фактів та подій;
- відповідність, обсяг та глибина виконання самостійної роботи.

Накопичувальна система балів в процесі поточного контролю знань повинна сприяти своєчасній і якісній підготовці студентів до практичних занять. Розподіл балів між різними типами завдань може бути таким: 50 % — тестування та обговорення проблемних питань, решта 50 % — оцінка індивідуальних самостійних робіт. Кількість балів, що набирає студент, необов'язково повинна бути кратним п'яти.

Л. В. Городянська, аспірантка, асистент
кафедри обліку підприємницької діяльності КНЕУ

Г. Ф. Бонч-Бруєвич, канд. техн. наук,
доцент кафедри інформатики,
Київський міський педагогічний університет
ім. Б. Д. Грінченка

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ

Проблема визначення стану знань студентів і, що особливо важливо, співвідношення цих знань з уміннями, оцінка рівня та якості підготовки їх як фахівців багато в чому пов'язані з тим, як побудована і реалізована система педагогічного контролю і діагностики стану навчального процесу. В аналізі цієї проблеми звернемо увагу на два аспекти: організаційний та психологічний.

Організаційний аспект проблеми формування системи педагогічного контролю і оцінки якості навчально-виховного процесу пов'язаний з вирішенням цілої низки питань, до яких зокрема належать:

- визначення мети і завдань освіти в конкретному навчальному закладі;
- з'ясування мети і завдань навчання та виховання в межах конкретної спеціальності і дисципліни (предмету);
- реалізація основних вимог кваліфікаційної характеристики;
- формування змісту навчання (визначення переліку навчальних дисциплін);